

Sygn. akt VI Pa 58/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Stasiuk
Sędziowie:	SSO Renata Bukowiecka - Kleczaj SSR del. Wioletta Witkowska - Kowalczyk (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Renata Sekinda

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2013 roku w Szczecinie

sprawy z **powództwa** D. A.

przeciwko Szkole Podstawowej w W.

o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego Szkołę Podstawową w W. od wyroku Sądu Rejonowego w S.IV Wydziału Pracy z dnia 1 marca 2013 roku, sygn. akt IV P 110/12;

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w S.IV Wydziałowi Pracy do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w instancji odwoławczej.

VI Pa 58/13

UZASADNIENIE

D. A. wniosła przeciwko Szkole Podstawowej w S. pozew o uznanie wypowiedzenia stosunku pracy za bezskuteczne, kwestionując prawdziwość podanej przyczyny wypowiedzenia czyli likwidacja z dniem 01.09.2012r. Szkoły Podstawowej w S. , która stała się filią Szkoły Podstawowej W. , co czyniło niemożliwy dalsze zatrudnienie powódki.

W toku postępowania po 01.09.2012r. w miejsce pozwanego wstąpiła Szkoła Podstawowa w W. , powódka sprecyzowała żądanie wnosząc o przywrócenie do pracy.

Strona pozwana wnosila o oddalenie powództwa , podnosząc że podana przyczyna była rzeczywistą. Z uchwały Rady Gminy z dnia 30.03.2012r. nr (...)wynika wprost , że z dniem 31.08.2012r. Szkoła Podstawowa w S.uległa przekształceniu w filię Szkoły Podstawowej Imienia (...)w W..Istotą uchwały była likwidacja szkoły jako samodzielnej placówki dydaktycznej i utworzenie w to miejsce filii Szkoły Podstawowej w W.. Tu pozwany powołał treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12.11.2003r. w sprawie I PK 523/02 publikowane w OSNP 2005/1/3.

Zdaniem pozwanego , zgodnie z treścią art. 59 ustawy o systemie oświaty przepisy o likwidacji szkoły stosuje się odpowiednio do przy przekształceniu szkoły. Jako że przekształcenie spowodowało skutki zlikwidowania szkoły , powodem wypowiedzenia powódce umowy o pracę był art. 20 ust. 1 pkt 1 Karty Nauczyciela .

Wyrokiem z dnia 01 marca 2013r. Sąd Rejonowy wS., sygn. akt IVP 110/12 przywrócił powódkę do pracy w pozwanej szkole Podstawowej w W.na poprzednich warunkach pracy i płacy ; zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 60zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego i od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2815zł. tytułem kosztów sądowych .

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i ocenach prawnych :

D. A. była zatrudniona w szkole Podstawowej w S. od 01.09.1980r . , nieprzerwanie. W roku szkolnym 2011/2012 pracowała jako dyrektor tej placówki dydaktycznej , uczyła matematyki . Dnia 06.10.2000r. Wójt nadał powódce stopień nauczyciela mianowanego , zaś (...) Kurator Oświaty 24. lipca 2003r stopień nauczyciela dyplomowanego.

Dnia 30 marca 2012r. Rada Gminy w W. podjęła uchwałę w sprawie przekształcenia Szkoły Podstawowej w S. w filię Szkoły Podstawowej w W. .Zarządzeniem z dnia 18 maja 2012r. Wójt Gminy W. odwołał powódkę ze stanowiska dyrektora Szkoły Podstawowej w S. z dniem 31 sierpnia 2012r. Wójt Gminy W. następnie dokonał wypowiedzenia stosunku pracy powódce pismem z dnia 23 maja 2012r., jako podstawę wypowiedzenia powołał art. 20 ust. 1 pkt 1 KN. Ze Szkoły w S. wypowiedzenie otrzymała tylko powódka i A. C. , pozostali nauczyciele zostali zatrudnieni w Szkole Podstawowej w W. , gdzie obecnie uczy dwóch nauczycieli matematyki . Jeden z nich dojeżdża do S. , gdzie uczy matematyki w wymiarze 4 godzin.

Oceniając powyższe powództwo Sąd Rejonowy uznał, że wbrew twierdzeniom pozwanego wypowiedzenie było wadliwe - podana przyczyna była nieprawdziwą. Zdaniem Sądu Rejonowego nie doszło do likwidacji placówki w S. tylko zaszła sytuacja opisana w art. 23 (1) kp . Skoro z przyczyn ekonomicznych Gmina W. podjęła decyzję o przekształceniu Szkoły Podstawowej w S. w filię Szkoły Podstawowej w W. do ewentualnego zwolnienia pracownika mogło dojść jedynie w trybie art. 20 ust. 2 Karty Nauczyciela. Zdaniem Sądu Rejonowego procedura ta wymagała jednak porównania zwalnianego nauczyciela z tymi o podobnych kwalifikacjach . Dopiero taka ocena po spełnieniu wszelkich warunków formalnych , pozwala na zwolnienie nauczyciela mianowanego.

Odnośnie rozstrzygnięcia o kosztach sądowych postawą rozstrzygnięcia był art. 13 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany reprezentowany przez pełnomocnika . Strona pozwana podniosła następujące zarzuty:

1) naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w szczególności :

-art. 23 (1) par 6kp przez przyjęcie , że w wypowiedzeniu przepis ten został naruszony na skutek jego nie zastosowania

-art. 20 ust. 1 pkt 1 KN przez przyjęcie , że ten przepis nie mógł mieć w niniejszej sprawie zastosowania

-art. 20 ust. 2 KN przez przyjęcie , że właśnie ten przepis powinien stanowić podstawę wypowiedzenia stosunku pacy

art. 13 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przez przyjęcie , że ma zastosowanie w niniejszej sprawie , zamiast art. 35 tejże ustawy

-art. 233par 1kpc przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dokonanie pobieżnej i wadliwej oceny zebranego materiału dowodowego.

2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału przez przyjęcie , że zabrakło przy wręczeniu powódce czynności porównywania kwalifikacji jej z kwalifikacjami pozostałych nauczycieli zatrudnionych w szkole Podstawowej w S..

Strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu w tym zastępstwa procesowego wg norm przepisanych ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku do ponownego rozpoznania i przekazanie sprawy sądowi I instancji – przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego wg norm przepisanych . W dalszej części apelacji pełnomocnik pozwanego podnosi , że powódka nie była nigdy zatrudniona w Szkole Podstawowej w W. zatem nie może być przywrócona do pracy w tej szkole i nie istnieją warunki do jej ponownego zatrudnienia. Nie było wolnych godzin lekcyjnych matematyki , aby powódkę zatrudnić u pozwanego. Arkusze organizacyjne Szkoły Podstawowej w W. na rok szkolny 2012/2013 łącznie z arkuszem organizacyjnym dla filii w S. przewidywały dla powódki w Szkole Podstawowej w S. 4 godziny matematyki , co nie wystarczało nawet na utworzenie 1/2 etatu . W związku z brakiem pensum wójt dokonał wypowiedzenia stosunku pracy powódce.

Odnosnie zastosowania art. 20 ust. 1 pkt 1 Karty Nauczyciela – pozwany podnosi , że Szkoła Podstawowa w S. została zgodnie z procedurą określoną w art. 59 ust. 6 ustawy o systemie oświaty przekształcona w filię Szkoły Podstawowej W. . Jako że w przypadku przekształcenia stosuje się odpowiednio przepisy art. 58 ust. 1 -5 ustawy o systemie oświaty , zdaniem pozwanego stosuje się w niniejszym przypadku te przepisy wprost. W tej sytuacji dokumentacja przekształconej szkoły została przekazana organowi prowadzącemu z wyjątkiem dokumentacji przebiegu nauczania ,która przekazana została do nadzoru pedagogicznego.

Strona pozwana zarzuciła Sądowi I Instancji naruszenia art. 233par1kpc – rozstrzygnięcie w sprawie oparto na ustaleniach , które nie były przedmiotem postępowania dowodowego tzn. bezpodstawnie przyjęto , że na skutek przejęcia bazy materialnej Szkoły Podstawowej w S. przez Szkołę Podstawową w W. ten ostatni stał się pracodawcą na mocy art. 23(1)kp.

W odpowiedzi na apelację , pełnomocnik powódki wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie kosztów postępowania w tym zastępstwa procesowego wg norm przepisanych .W uzasadnieniu odpowiedzi na apelację podniesiono , że zarzut naruszenia art. 20 ust. 1 pkt 1 KN strona pozwana oparła na wykreowaniu odmiennego ustalenia od dokonanego w zaskarżonym wyroku. Zdaniem strony powodowej takie działanie nie może odnieść zamierzonego skutku , bo nie można skutecznie zarzucać naruszenia prawa materialnego za pomocą argumentacji opartej na kwestionowaniu przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia i nie zakwestionowanych skutecznie w ramach zarzutu naruszenia prawa procesowego. Odnosnie podanej w wypowiedzeniu przyczyny , strona pozwana powołała szereg przykładów orzecznictwa , w tym treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26.01.2000r. , I PKN 489/99 , w świetle którego „ przejecie zadań dydaktycznych w zakresie kształcenia uczniów przez inną placówkę stanowi przejecie części zakładu pracy przez innego pracodawcę i nie oznacza wewnętrznych zmian organizacyjnych dotychczasowego pracodawcy , uzasadniających rozwiązanie stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 pkt. 1 KN”.

Sąd zważył , co następuje:

Na wstępie wskazać należy, iż postępowanie apelacyjne ma merytoryczny charakter i jest dalszym ciągiem postępowania rozpoczętego przed sądem pierwszej instancji. Zgodnie z treścią art. 378 par 1kpc sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Rozważając zakres kognicji sądu odwoławczego, Sąd Najwyższy stwierdził, iż sformułowanie „w granicach apelacji” wskazane w tym przepisie oznacza, iż sąd drugiej instancji między innymi rozpoznaje sprawę merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadząc lub ponawiając dowody albo poprzestaje na materiale zebranym w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji oraz kontroluje poprawność postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostając związany zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, ale biorąc z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania (por. uzasadnienie

uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, niepubl.). Dodatkowo należy wskazać, iż dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, sąd drugiej instancji może podzielić i uznać za własne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r., sygn. akt II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60). Zauważyć w tym miejscu należy, że Sąd II instancji może też zakwestionować ocenę materiału dowodowego sprawy jedynie, gdy jest ona nielogiczna i sprzeczna z pozostałym w sprawie materiałem dowodowym (W wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18 maja 2010 r., I ACa 201/10). Stosowanie do treści art. 386 par 4 kpc Sąd II instancji może uchylić wyrok do ponownego rozpoznania tylko w razie nie rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Nierozpoznanie istoty sprawy oznacza nie wyjaśnienie i pozostawienie poza oceną okoliczności faktycznych, stanowiących przesłanki zastosowania prawa materialnego będącej podstawą rozstrzygnięcia, zaniechanie zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominięcie merytorycznych zarzutów pozwanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r. II CKN 897/97).

W ocenie Sądu odwoławczego apelacja podnosząca zarzut de facto nie rozpoznania istoty sprawy, okazała się zasadna. Obowiązkiem tegoż Sądu było bowiem dokonać oceny czy wypowiedzenie stosunku pracy było skuteczne, nie było wadliwe i czy było uzasadnione. Sąd I instancji pominął kwestię rozważenia czy wójt Gminy miał prawo dokonać wypowiedzenia stosunku pracy powódce. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, gdzie powódka była dyrektorem placówki szkolnej będąc jednocześnie zatrudnionym tam nauczycielem w oparciu o stosunek pracy z mianowania. Należy przy tych rozważaniach pochylić się nad ustawą z dnia 07.09.1991 r. o systemie oświaty.

W przypadku szkoły niewątpliwie tą osobą zarządzającą placówką jest dyrektor szkoły, a potwierdza to art. 39 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, który mówi, że dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników nie będących nauczycielami. Zarówno dla nauczyciela, jak i dyrektora pracodawcą jednak jest szkoła. Dla pierwszego osobą wykonującą czynności w sprawach z zakresu prawa pracy jest dyrektor szkoły, który w przypadku art. 20 KN powołany jest do rozwiązania stosunku pracy. Problem powstaje gdy chodzi o osobę dyrektora. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty dyrektorem może być nauczyciel ale też osoba nie będąca nim (art. 36 ust. 2 ustawy o systemie oświaty). W tym ostatnim przypadku ustawa o systemie oświaty używa pojęcia kodeksowego „powołanie”. Przyjąć zatem można, że organ prowadzący wręczając powołanie, nawiązuje tym samym umowę o pracę z dyrektorem. W przypadku dyrektora, który nie jest nauczycielem, dalsze procedury postępowania wynikają z uprawnień osób powoływanych na stanowisko kierownicze zgodnie z kodeksem pracy. Odwołanie ze stanowiska wtedy jest jednocześnie rozwiązaniem stosunku pracy.

Odmierna jest sytuacja dyrektora będącego jednocześnie nauczycielem w placówce szkolnej. Art. 36a ust. 1 ustawy o systemie oświaty wprowadza określenie, które nie jest stosowane w kodeksie pracy – stanowisko dyrektora szkoły powierza organ prowadzący szkołę. Przyjmuje się, że odwołanie dyrektora szkoły w tej sytuacji nie powoduje rozwiązania stosunku pracy – taki pogląd wyraził: Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 12 czerwca 2000 r. w spr. II SA 634/00, Sąd Najwyższy w wyroku z 10 stycznia 2003 r. w sprawie I PK 74/02 (OSNP nr 13 z 2004 r.

poz. 221), Wojewódzki Sąd Administracyjny w B.w wyroku z 28 listopada 2007 r. w sprawie II SA/Bd 643/07 oraz III SA/Łd 353/10 – Wyrok WSA w Ł..

Z tych orzeczeń wnioskować należy, że powierzenie stanowiska dyrektora szkoły będącego nauczycielem nie zastępuje umowy o pracę.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, gdzie powódka jest nauczycielem, z którym zawarty jest stosunek pracy z mianowania i jednocześnie powierzono jej funkcje dyrektora placówki zatrudniającej ją. Stosunek pracy z powódką zawarła szkoła, zaś wypowiedzenia dokonał wójt Gminy. Sąd Rejonowy powinien rozważyć czy uprawniony podmiot dokonał wypowiedzenia stosunku pracy, w zależności od swoich rozważań Sąd powinien zastanowić się jakiego typu roszczenie powinno przysługiwać powódce z przytoczonych przez nią okoliczności faktycznych, co jest powinnością sądu wynikającą z art. 477 kpc.: czy roszczenie o przywrócenie do pracy czy o dopuszczenie do pracy. W zależności od ustaleń Sąd powinien dokonać oceny zebranego materiału dowodowego pod kątem

prawdziwości czy też nie przyczyny wypowiedzenia , możliwości zatrudnienia powódki przy uwzględnieniu zapisów arkuszy organizacyjnych będących w aktach ale też arkusza organizacyjnego na rok szkolny 2013/2014.

Sąd Okręgowy miał na uwadze treść art. 386par 4kpc , gdzie mowa jest o fakultatywności uchylenia wyroku do ponownego rozpoznania , jednak zadaniem niniejszego Sądu nierozpoznanie istoty sprawy , konieczność uzupełnienia materiału dowodowego i poczynienia na nowo ustaleń faktycznych sprzeciwia się merytorycznemu rozpoznaniu sprawy przez Sąd Odwoławczy z uwagi na ryzyko pozbawienia stron jednej instancji merytorycznej (zob. wyrok SN z dnia 13 listopada 2002 r., I CKN 1149/00, LEX nr 75293).

Mając powyższe rozważania pod uwagę Sąd uchylił wyrok do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S.IV Wydziałowi Pracy , pozostawiając temuż Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za drugą instancję.